

VILNIAUS TUSKULĖNŲ GIMNAZIJOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Tuskulėnų gimnazijoje tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką ir saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Vilniaus Tuskulėnų gimnazijoje (toliau – gimnazija).

3. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 30-1602 „Dėl patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu“.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. Į patyčias reaguojama nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. Kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, privalo reaguoti ir jas stabdyti;

4.3. Gimnazija taiko visos mokyklos požiūrį į patyčių prevenciją ir intervenciją – prevencija ir reagavimas yra nuolatinė, sistemiška ir visos bendruomenės bendra atsakomybė;

4.4. Veiksmų imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančių ar patyčias patiriančių asmenų amžiaus ir pareigų;

4.5. Užtikrinamas vaiko interesų prioritetas, konfidencialumas ir saugumas.

5. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) supažindinami su šia tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais ir tai patvirtina nustatyta tvarka.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kitaip pakenkti kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės ir (ar) netiesioginės:

6.1.1. **žodinės patyčios** – pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios** – mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.

6.1.3. **socialinės patyčios** – socialinė izoliacija, tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios** – skaudinančių ir/ar gąsdinančių žinučių, vaizdų ar kitos informacijos platinimas elektroninėmis priemonėmis, melagingos informacijos, viešų gandų skleidimas,

asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius bei pažeminti, apsimetimas kitu asmeniu, viešas gėdinimas, grasinimai, privatumo pažeidimai ir kt.;

6.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi;

6.3. **besityčiojantysis/skriaudėjas** – mokinys ar suaugęs asmuo, inicijuojantis patyčias ir/ar prie jų prisidedantis;

6.4. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas gimnazijos darbuotojas, iš kurio buvo tyčiojamasi;

6.5. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, apimanti gimnazijos bendruomenės narių švietimą, informavimą ir kitas priemones;

6.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, faktų ir informacijos rinkimas, analizė ir vertinimas.

II. SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai ir klasių vadovai, o ją vykdo visi gimnazijos bendruomenės nariai, vadovaudamiesi reagavimo į patyčias ir intervencijos algoritmu (1 priedas).

8. Gimnazijos vadovas ir vaiko gerovės komisijos nariai yra atsakingi už tvarkos aprašo parengimą ir įgyvendinimą, už stebėsenos rezultatais pagrįsto kasmetinio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir jo vykdymą.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. remdamiesi apklausų ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, atnaujina patyčių prevencijos ir intervencijos strategiją;

9.3. aptaria turimą informaciją ir svarsto prevencijos bei intervencijos priemonių taikymo planą vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.4. skatina gimnazijos darbuotojus aktyviai ir sistemiškai fiksuoti pranešimus apie patyčių ir smurto atvejus patyčių registravimo žurnale;

9.5. analizuoja patyčių ir smurto atvejus vaiko gerovės komisijos posėdžių metu ir, esant poreikiui, numato poveikio priemones;

9.6. skatina pedagogus stebėti mokinių bendravimą pamokų ir pertraukų metu bei aktyviai dalyvauti patyčių ir smurto atvejų intervencijoje;

9.7. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.8. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl tvarkos aprašo tobulinimo;

9.9. atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus;

10. Klasių vadovai vykdo patyčių stebėseną ir prevenciją savo klasėse:

10.1. pasirinktina forma aptaria su mokiniais žodinių, fizinių, socialinių ir elektroninių patyčių atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą;

10.2. su socialiniu pedagogu analizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias klasėje, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius apie taikytų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją susijusią su patyčiomis;

10.3. kiekvieno tėvų susirinkimo metu skiria laiko klasės mikroklimatui aptarti, su tėvais aptaria patyčių atpažinimą ir reagavimą, konkrečias situacijas ir sprendimus, skatina tėvų įsitraukimą.

III. SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ar realių patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, reaguodamas:

11.1. įsikiša įtaręs ir/ar pastebėjęs patyčias bei nutraukia tokius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatus ir elgesio taisykles;

11.3. jei kyla pavojus mokinio sveikatai ar gyvybei, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją medicinos pagalbą);

11.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, pildo patyčių atvejo aprašymo lapą (2 priedas) ir užregistruoja atvejį patyčių registravimo žurnale;

11.5. jei tiesiogiai informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką, psichologą ar socialinį pedagogą apie patyčias (įskaitant elektronines), kartu pateikia užpildytą patyčių atvejo aprašymo lapą (2 priedas).

12. Gimnazijos administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai, įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias arba gavus apie jas pranešimą:

12.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsdamas imasi visų reikalingų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui ir jo sveikatai ir, esant poreikiui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), gimnazijos darbuotojus) arba institucijas (pvz., policiją, greitąją medicinos pagalbą);

12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių asmenų tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia turimus įrodymus (išsaugotą informaciją);

12.5. turi teisę apie patyčias kibernetinėje erdvėje pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai, pateikdamas pranešimą interneto svetainėje www.draugiskasinternetas.lt.

13. Gavus informaciją apie vykdomas ar įtariamą patyčias, veiksmai atliekami pagal reagavimo į patyčias ir intervencijos algoritmą (1 priedas):

13.1. patyčias patiriantis mokinys / stebėtojas / tėvai (globėjai, rūpintojai) / asmenys, žinantys apie gimnazijoje vykstančias patyčias, apie įvykį praneša klasės vadovui / švietimo pagalbos specialistams arba parašo į patyčių dėžutę gimnazijos internetinėje svetainėje www.tuskulenai.lt;

13.2. bet kuris gimnazijos darbuotojas:

13.2.1 nedelsiant reaguoja – stabdomos patyčios ir užtikrinamas mokinio fizinis bei emocinis saugumas;

13.2.2. apie įvykį pranešama klasės vadovui, jam nesant – socialiniam pedagogui arba psichologui. Pildomas įvykio aprašymo lapas (2 priedas);

13.2.3. pokalbiai su mokiniais nevykdomi viešai – inicijuojami individualūs pokalbiai. Tą pačią arba ne vėliau kaip kitą dieną informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai);

13.2.4. jei situacija kartojasi arba esant poreikiui, klasės vadovas nedelsdamas kreipiasi į socialinį pedagogą ir (ar) psichologą bei perduoda surinktą informaciją;

13.2.5. socialinis pedagogas ir/ar psichologas individualiai kalbasi su patyčių dalyviais; informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai), esant poreikiui organizuojamas susitikimas;

13.2.6. socialinis pedagogas arba psichologas fiksuoja atvejį smurto ir patyčių atvejų registravimo žurnale ir aprašo įvykį;

13.2.7. Prireikus inicijuojamas vaiko gerovės komisijos posėdis, sudaromas veiksmų planas, skiriama pagalba, informuojamas gimnazijos direktorius;

13.2.8. tęsiama pagalba, vykdomos prevencinės veiklos, stebimi pokyčiai, analizuojami atvejai.

14. Vaiko gerovės komisija ypatingais atvejais arba jei planas neduoda rezultatų, kreipiasi į policiją ir VTAS.

15. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) sužinoję apie viešas patyčias kibernetinėje erdvėje, praneša Ryšių reguliavimo tarnybai per www.draugiskasinternetas.lt.

16. Jei mokinys pasityčioja iš darbuotojo arba darbuotojas – iš mokinio, apie tai informuojamas gimnazijos vadovas, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba; prireikus mokinys ir/ar jo tėvai nukreipiami į savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

18. Gimnazijos vadovas, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių, numatytu gimnazijos tvarkos apraše ar kituose dokumentuose.

19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

20. Ypatingais atvejais ar esant kitoms priežastims, dėl kurių negali būti teikiama švietimo bei kita pagalba arba yra netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas nukreipia mokinį ir/ar jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

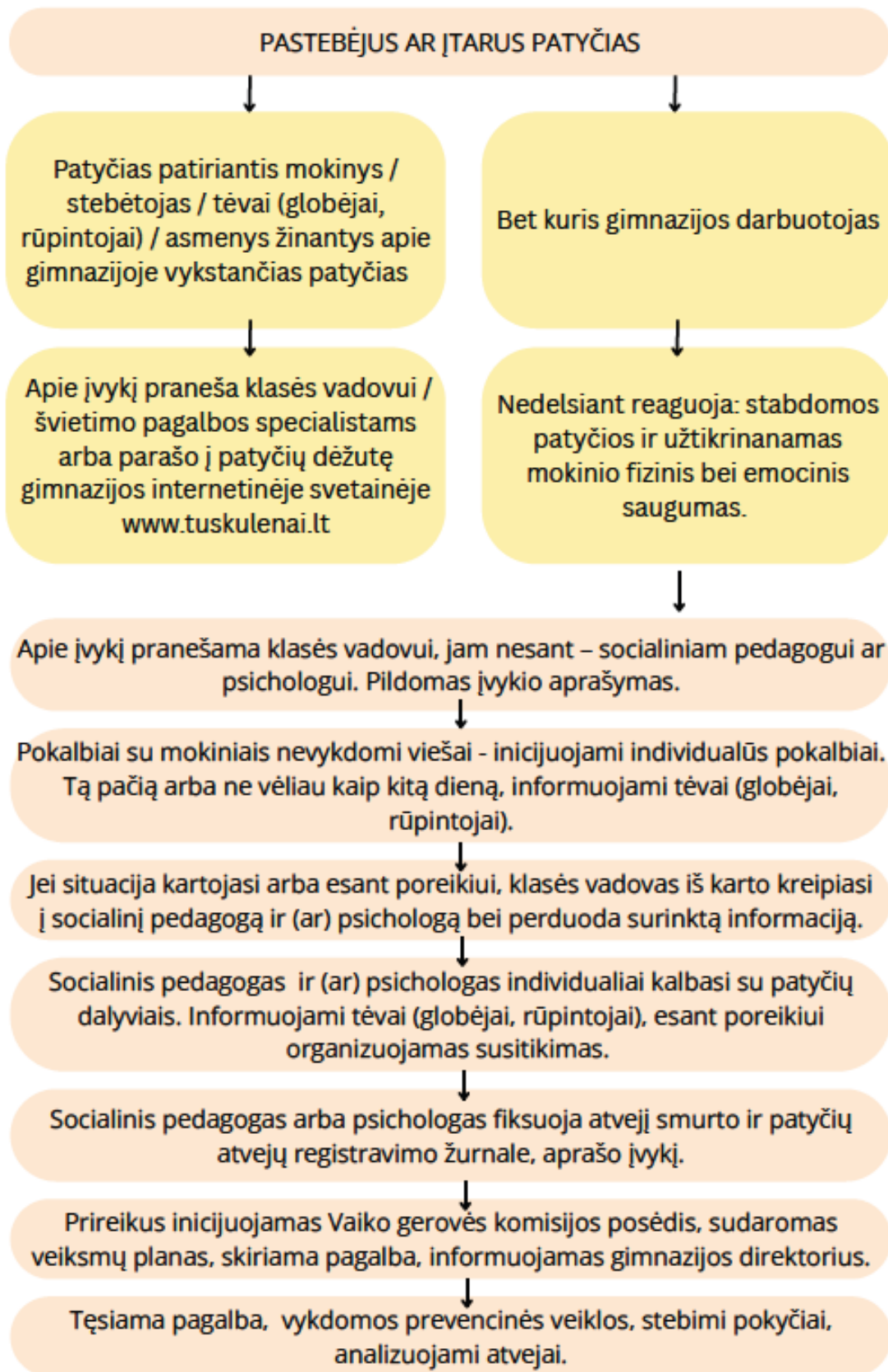
IV. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su patyčių atvejais ir mokinio asmens byla, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek būtina teisėtiems tikslams, užtikrinant vaiko teises ir teisėtus interesus.

22. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas yra skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

VILNIAUS TUSKULĖNŲ GIMNAZIJOS REAGAVIMO Į PATYČIAS IR INTERVENCIJOS ALGORITMAS

PATYČIŲ ATVEJO APRAŠYMO LAPAS

Pranešimo data

Patyčių įvykio data, laikas, vieta

Mokinys, patyręs patyčias

Mokinys (-iai), kuris (-ie) tyčiojosi

Liudininkai

Kita informacija apie įvykį

.....

.....

.....

Apie patyčias pranešė

Veiksmai po pranešimo

Pokalbis su nukentėjusiu:	Pokalbis su klase, liudininkais, tėvais:
Pokalbis su skriaudėju:	Kita:

Atvejį kuruojantis asmuo (vardas pavardė, parašas)